ĢENERĀLADVOKĀTA MELHIORA VATELĒ [*MELCHIOR WATHELET*] SECINĀJUMI,
sniegti 2015. gada 10. septembrī [1]

Lieta C-428/14

DHL Express (Italy) Srl,
DHL Global Forwarding (Italy) SpA
pret
Autorità Garante della Concorrenza e del mercato

(Consiglio di Stato (Itālija) lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu)

Konkurences politika — LESD 101. pants — Aizliegta vienošanās — Starptautisko kravu pārvadājumu nozare — Iecietība — Sadarbība starp Komisiju un dalībvalstu konkurences iestādēm (VKI) — Eiropas Konkurences iestāžu tīkls (EKT) — EKT iecietības paraugprogramma — EKT iecietības paraugprogrammas saistošais raksturs VKI — Saistība starp Komisijai iesniegtu pieteikumu atbrīvojumam no naudas soda un VKI iesniegtu pieteikuma atbrīvojumam no naudas soda kopsavilkumu

I – Ievads

1. Šis Valsts padomes (*Consiglio di Stato*, Itālija) lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu, kas Tiesas kancelejā iesniegts 2014. gada 18. septembrī, attiecas uz LESD 101. panta un LES 4. panta 3. punkta, kā arī Padomes 2002. gada 16. decembra Regulas (EK) Nr. 1/2003 par to konkurences noteikumu īstenošanu, kas noteikti [EKL] 81. un 82. pantā [2], 11. panta interpretāciju.

2. Šis lūgums ir iesniegts tiesvedībā starp *DHL Express (Italy) Srl* un *DHL Global Forwarding (Italy) SpA* (turpmāk tekstā kopā – "*DHL*"), kas ir *Deutsche Post AG* meitas uzņēmumi, un *Autorità Garante della Concorrenza e del Mercato* (Konkurences un tirgus uzraudzības iestāde, turpmāk tekstā – "*Autorità*").

II – Atbilstošās tiesību normas

A – *Regula Nr. 1/2003*

3. Regulas Nr. 1/2003 preambulas 15. apsvērumā ir noteikts:

"Komisijai un dalībvalstu konkurences iestādēm kopā jāizveido publisko iestāžu tīkls, kas ciešā sadarbībā piemēro Kopienas konkurences noteikumus. Minētajā nolūkā jāizveido informēšanas un konsultēšanās pasākumi. Turpmāko kārtību sadarbībai minētajā tīklā noteiks un pārskatīs Komisija, cieši sadarbojoties ar dalībvalstīm."

1 — Oriģinālvaloda – franču.

2 — OV 2003, L 1, 1. lpp.

4. Regulas Nr. 1/2003 11. pants "Sadarbība starp Komisiju un dalībvalstu konkurences iestādēm" ir formulēts šādi:

"1. Komisija un dalībvalstu konkurences iestādes ciešā sadarbībā piemēro Kopienas konkurences noteikumus.

2. Komisija dalībvalstu konkurences iestādēm pārsūta to svarīgāko dokumentu kopijas, ko tā savākusi, lai piemērotu 7., 8., 9. un 10. pantu un 29. panta 1. punktu. Komisija pēc dalībvalsts konkurences iestādes pieprasījuma tai sniedz citu to esošo dokumentu kopijas, kas vajadzīgi lietas izvērtēšanai.

3. Dalībvalstu konkurences iestādes, ja rīkojas saskaņā ar [EKL] 81. pantu vai 82. pantu, rakstiski informē Komisiju pirms vai bez kavēšanās pēc pirmā oficiālā izmeklēšanas pasākuma uzsākšanas. Šo informāciju var arī darīt pieejama citu dalībvalstu konkurences iestādēm.

4. Dalībvalstu konkurences iestādes ne vēlāk kā 30 dienas pirms tā lēmuma pieņemšanas, kas pieprasa pārkāpšanas pārtraukšanu vai kas pieņem saistības, vai kas atceļ grupālā atbrīvojuma regulu, informē Komisiju. Šajā nolūkā tās sniedz Komisijai lietas kopsavilkumu, paredzēto lēmumu vai, ja tāda nav, jebkādu citu dokumentu, kas norāda iecerēto rīcības gaitu. Šo informāciju var arī darīt pieejamu citu dalībvalstu konkurences iestādēm. Attiecīgā konkurences iestāde pēc Komisijas pieprasījuma dara Komisijai pieejamus citus dokumentus, ko tā glabā, un kas ir vajadzīgi lietas izvērtēšanai. Komisijai piegādāto informāciju var darīt pieejamu citu dalībvalstu konkurences iestādēm. Valstu konkurences iestādes var arī savā starpā apmainīties ar informāciju, kas vajadzīga tās lietas izvērtēšanai, ar ko tās nodarbojas saskaņā ar [EKL] 81. pantu vai 82. pantu.

5. Dalībvalstu konkurences iestādes var konsultēties ar Komisiju par jebkuru lietu, kas saistīta ar Kopienas tiesību aktu piemērošanu.

6. Lietas izskatīšanas uzsākšana, ko veic Komisija, lai pieņemtu lēmumu saskaņā ar III nodaļu, atbrīvo dalībvalstu konkurences iestādes no to kompetences piemērot [EKL] 81. un 82. pantu. Ja dalībvalsts konkurences iestāde jau darbojas lietā, Komisija uzsāk lietas izskatīšanu vienīgi pēc konsultēšanās ar šo valsts konkurences iestādi."

B – *Komisijas paziņojums par sadarbību Konkurences iestāžu tīklā* [3]

5. Paziņojuma par sadarbību EKT 1. punktā ir paredzēts:

"Ar Regulu (EK) Nr. 1/2003 [..] ir izveidota paralēlu kompetenču sistēma, kuras ietvaros [LESD 101. un 102. pantu] var piemērot gan Komisija, gan dalībvalstu konkurences iestādes [..]. Dalībvalstu konkurences iestādes un Komisija kopā veido publisko iestāžu tīklu: tās darbojas sabiedrības interesēs un cieši sadarbojas, lai aizsargātu konkurenci. Kā diskusiju un sadarbības forums, kura mērķis ir piemērot un īstenot Kopienas konkurences politiku, šis tīkls ir struktūra Eiropas konkurences iestāžu sadarbībai lietās, kurās tiek piemērots [LESD 101. un 102. pants], un tas ir pamats kopīgas konkurences kultūras radīšanai un uzturēšanai Eiropā. Šā tīkla nosaukums ir "Eiropas Konkurences tīkls" (EKT) [..]."

6. Šā paša paziņojuma 38. punktā ir noteikts:

"Tā kā Kopienas mērogā nepastāv pilnīgi saskaņota iecietības programmu sistēma, pieteikuma iesniegšana vienai iestādei par iecietības programmas piemērošanu nav uzskatāma par šāda pieteikuma iesniegšanu citai iestādei. Tāpēc pieteikuma iesniedzēja interesēs ir iesniegt pieteikumu par iecietības programmas piemērošanu visām konkurences iestādēm, kurām ir kompetence piemērot [LESD

3 — OV 2004, C 101, 43. lpp.; turpmāk tekstā – "paziņojums par sadarbību EKT".

101. pantu] tajā teritorijā, ko ir ietekmējis pārkāpums, un kuras var tikt uzskatītas par piemērotām veikt darbības šā pārkāpuma novēršanai. Ņemot vērā to, ka lielākajā daļā pastāvošo iecietības programmu būtisks ir laika faktors, pieteikuma iesniedzējiem ir arī jāapsver, vai būtu atbilstīgi iesniegt pieteikumus attiecīgajām iestādēm vienlaikus. Pieteikuma iesniedzēja ziņā ir veikt pasākumus, ko tas uzskata par piemērotiem, lai aizsargātu savas tiesības saistībā ar iespējamo lietas izskatīšanu šajās iestādēs."

C – *EKT Iecietības paraugprogramma*

7. 2006. gadā EKT ietvaros tika pieņemta Iecietības paraugprogramma (turpmāk tekstā – "EKT 2006. gada iecietības paraugprogramma"). Ar šo programmu, kas nav tikusi publicēta un kas ir pieejama tikai angļu, franču un vācu valodā, iespējams iepazīties Komisijas interneta vietnē [4]. Tā tika pārskatīta 2012. gada novembrī [5] (turpmāk tekstā – "EKT 2012. gada iecietības paraugprogramma"), proti, pēc faktu rašanās pamatlietā, tostarp pēc strīdīgā *Autorità* lēmuma pieņemšanas.

8. EKT 2006. gada iecietības paraugprogrammas 5. punktā, kas regulē atbrīvojumus no "1.A tipa" naudas sodiem, ir paredzēts:

"Konkurences iestāde atbrīvo uzņēmumu no naudas soda, ko tam citādi piemērotu, ja:

a) šis uzņēmums pirmais sniedz pierādījumus, par kuriem pieteikuma izvērtēšanas laikā konkurences iestāde uzskata, ka tie palīdzēs veikt mērķtiecīgas pārbaudes saistībā ar iespējamo aizliegto vienošanos;

b) pieteikuma iesniegšanas brīdī konkurences iestādei nav pietiekamu pierādījumu, lai tā varētu pieņemt lēmumu uzdot veikt pārbaudi vai iegūt tiesas rīkojumu pārbaudes veikšanai, vai ja tā vēl nav veikusi pārbaudi saistībā ar iespējamo aizliegto vienošanos un

c) ja ir izpildīti nosacījumi dalībai iecietības programmā."

9. No EKT 2006. gada iecietības paraugprogrammas Paskaidrojošo piezīmju 2. punkta izriet, ka "iecietības programmu mērķis ir palīdzēt konkurences iestādēm atklāt un izbeigt karteļu darbības un sodīt karteļu dalībniekus. Konkurences iestādes uzskata, ka brīvprātīga palīdzība iepriekš minētajos nolūkos ir būtiska, lai nodrošinātu atsevišķu dalībvalstu un visa kopējā tirgus labklājību, un tas zināmos gadījumos var attaisnot vai nu atbrīvošanu no naudas soda (1.A un 1.B tips), vai naudas soda samazināšanu (2. tips)".

10. EKT 2006. gada iecietības paraugprogrammas 22.–25. punktā ir regulēti "pieteikumu kopsavilkumi 1.A tipa lietās".

11. EKT 2006. gada iecietības paraugprogrammas 22. punktā ir paredzēts, ka "gadījumos, kad Komisija ir "īpaši piemērota", lai izskatītu lietu saskaņā ar paziņojuma par sadarbību EKT 14. punktu, uzņēmums, kas vai nu jau ir iesniedzis Komisijai pieteikumu par atbrīvojumu no naudas soda, vai arī grasās šādu pieteikumu iesniegt, var iesniegt pieteikuma kopsavilkumu jebkurai valsts konkurences iestādei, kuru šis uzņēmums uzskata par "piemērotu" saskaņā ar paziņojumu par sadarbību EKT. Pieteikuma kopsavilkumā jābūt īsi izklāstītām šādām ziņām:

— pieteikumu sniedzošā uzņēmuma nosaukums un adrese;

— citi iespējamās aizliegtās vienošanās dalībnieki;

4 — http://ec.europa.eu/competition/ecn/model_leniency_fr.pdf.

5 — http://ec.europa.eu/competition/ecn/mlp_revised_2012 _en.pdf.

— skartais/-tie produkti;

— ietekmētā/-ās ģeogrāfiskās teritorijas;

— ilgums;

— iespējamās aizliegtās vienošanās raksturs;

— dalībvalsts/-tis, kurās, iespējams, atrodas pierādījumi, un

— ziņas par jebkādiem pieteikumiem par iecietību, kas jau ir iesniegti vai kas tiks iesniegti saistībā ar iespējamo aizliegto vienošanos".

12. EKT 2006. gada iecietības paraugprogrammas 24. punktā ir paredzēts, ka, "ja valsts konkurences iestāde, kas saņēmusi pieteikuma kopsavilkumu, izlemj pieprasīt papildu ziņas, uzņēmumam nekavējoties jāsniedz šīs ziņas. Ja valsts konkurences iestāde izlemj rīkoties saistībā ar attiecīgo lietu, tā nosaka termiņu, līdz kuram uzņēmumam ir jāiesniedz visas būtiskās ziņas un pierādījumi, kas nepieciešami, lai nodrošinātu vajadzīgo pierādījumu līmeni. Ja uzņēmums to paveic valsts konkurences iestādes noteiktajā termiņā, tiek uzskatīts, ka šī informācija ir iesniegta dienā, kurā tika iesniegts pieteikuma kopsavilkums."

D – *Valsts tiesības*

13. 2007. gada 15. februārī *Autorità* izdeva paziņojumu par atbrīvojumu no naudas sodiem un to apmēra samazināšanu (turpmāk tekstā – "*Autorità* paziņojums") saskaņā ar Likuma Nr. 287/90 15. pantu (*Communicazione sulla non imposizione e sulla riduzione delle sanzioni ai sensi dell'articolo 15 della legge 287/90*), kas ietver valsts iecietības programmu.

14. Šīs programmas 16. pantā "Pieteikuma kopsavilkums" ir paredzēts:

"Ja Komisija ir labāk piemērota, lai izskatītu lietu un vadītu procedūru, uzņēmums, kas jau ir iesniedzis vai grasās iesniegt Komisijai pieteikumu nolūkā panākt naudas soda neuzlikšanu, ja tas uzskata, ka iestādei arī ir iespējas iestāties konkrētajā lietā, var iesniegt iestādei līdzīgu pieteikumu piemērot iecietības programmu t.s. "kopsavilkuma" formā. Saskaņā ar paziņojuma par sadarbību EKT 14. [punktu] Komisija ir īpaši piemērota, ja viens nolīgums vai darbība vai vairāki nolīgumi vai darbības, tostarp līdzīgu nolīgumu vai darbību tīkli, ietekmē konkurenci vairāk nekā trijās dalībvalstīs."

15. Šīs programmas 17. pantā ir noteikts, ka "Pieteikuma par iecietību kopsavilkumā, kas tiek iesniegts ar mērķi panākt naudas soda neuzlikšanu, jānorāda vismaz:

a) iesniedzēja uzņēmuma nosaukums un adrese;

b) citu uzņēmumu nosaukumi un adreses, kas piedalās aizliegtās vienošanās darbībā;

c) konkrētās aizliegtās vienošanās apraksts, tostarp:

— aizliegtās vienošanās rakstura apraksts;

— aizliegtās vienošanās pamatā esošās preces un pakalpojumi, tās ģeogrāfiskais tvērums un tās ilgums;

d) tās dalībvalstis, kurās drošticami varētu tikt iegūti pārkāpuma pierādījumi;

e) informācija par citiem pieteikumiem par iecietību, ko uzņēmums jau iesniedzis vai grasās iesniegt citām ar šo pašu pārkāpumu saistībā esošām konkurences iestādēm."

16. Saskaņā ar šīs programmas 18. pantu "pēc uzņēmuma pieprasījuma iestāde izsniedz izziņu, kas apstiprina pieteikuma kopsavilkuma iesniegšanas datumu un laiku un informē to, ja vēl principā ir iespējams piešķirt atbrīvojumu no naudas soda par konkrēto aizliegto vienošanos. Ja iestāde uzskata, ka ir lietderīgi pieprasīt papildu ziņas, tā nosaka termiņu, kādā uzņēmumam šīs ziņas ir jāiesniedz. Ja iestāde izlemj rīkoties konkrētajā gadījumā, tā nosaka termiņu, kādā galīgi sagatavojams pieteikums iecietības programmas piemērošanai un kādā uzņēmumam jāiesniedz 3. punktā minētās ziņas un pierādījumi. Ja pieteikums tiek galīgi sagatavots iestādes noteiktajā termiņā, tas uzskatāms par kopumā saņemtu pieteikuma kopsavilkuma iesniegšanas datumā [..]".

III – Pamatlietas fakti un prejudiciālie jautājumi

17. 2007. gada 5. jūnijā *DHL* iesniedza Eiropas Komisijai marķējuma pieteikumu par atbrīvojumu no naudas soda saskaņā ar tās paziņojumu par atbrīvojumu no sodanaudas [naudas soda] un sodanaudas [naudas soda] samazināšanu karteļu gadījumos [6], konkrētajā gadījumā par aizliegtu vienošanos pretrunā LESD 101. pantam starptautisko kravu pārvadājumu nozarē jūras, gaisa un sauszemes pārvadājumu segmentos [7].

18. 2007. gada 24. septembrī Komisija piešķīra *DHL* nosacītu atbrīvojumu no naudas soda attiecībā uz visu starptautisko kravas pārvadājumu nozari, proti, uz jūras, gaisa un sauszemes segmentiem.

19. 2007. gada 20. decembrī *DHL* vērsa Komisijas uzmanību uz vairākiem faktiem saistībā ar uzņēmumu rīcību starptautisko kravu sauszemes pārvadājumos Itālijā.

20. Tomēr vēlāk Komisija izlēma turpināt izmeklēšanu tikai daļā no aizliegtās vienošanās, proti, starptautisko kravu pārvadājumu gaisa segmentā. Ar 2012. gada 28. marta lēmumu tā konstatēja, ka vairāki uzņēmumi vairākus gadus ir piedalījušies aizliegtās vienošanās darbībā starptautisko kravu pārvadājumu gaisa segmentā, pārkāpjot LESD 101. pantu [8]. Tā secināja, ka *Deutsche Post AG* grupa ir bijis pirmais uzņēmums, kas iesniedzis ziņas un pierādījumus, kuri atbilst tās paziņojuma par iecietību 8. punkta a) apakšpunktam, un tam par konkrētajiem pārkāpumiem uzliekamā naudas soda apmērs tika samazināts par 100 %.

21. Paralēli 2007. gada 12. jūlijā *DHL* iesniedza *Autorità* pieteikuma atbrīvojumam no naudas soda kopsavilkumu saskaņā ar *Autorità* paziņojuma 16. pantu. Tā sniedza informāciju par rīcību starptautisko kravu pārvadājumu nozarē.

6 — OV 2006, C 298, 17. lpp.; turpmāk tekstā – "Komisijas paziņojums par iecietību".

7 — Marķējuma funkcija ir ļaut atbrīvojuma no naudas soda lūdzējam "rezervēt" pirmo vietu pieteikumu par iecietību iesniedzēju secībā un šo pieteikumu papildināt vēlāk. Komisijas paziņojuma par iecietību 14. punktā ir paredzēts, ka "uzņēmumam, kas vēlas saņemt atbrīvojumu no sodanaudas [naudas soda], jāsazinās ar Komisijas Konkurences ģenerāldirektorātu. Uzņēmums var vai nu sākotnēji pieprasīt vietu pieteikuma iesniedzēju rindā (marķējumu), vai arī uzreiz iesniegt Komisijai oficiālu pieteikumu par atbrīvošanu no sodanaudas [naudas soda]". Saskaņā ar šā paša paziņojuma 15. punktu "Komisijas dienesti var piešķirt marķējumu, kas aizsargā pieteikuma par atbrīvojumu iesniedzēja vietu rindā uz laiku, ko precizē katrā gadījumā atsevišķi, lai varētu savākt vajadzīgo informāciju un pierādījumus. Lai varētu pretendēt uz marķējuma piešķiršanu, pieteikuma iesniedzējam ir jānorāda Komisijai tā nosaukums un adrese, iespējamā karteļa dalībnieki, skartais(-ie) produkts(-i) un teritorija(-as), iespējamā karteļa [aizliegtās vienošanās] aplēstais ilgums un iespējamā karteļa [aizliegtās vienošanās] darbības raksturs. Pieteikuma iesniedzējam arī jāinformē Komisija par citiem agrākajiem vai iespējamiem turpmākiem iecietības pieteikumiem citām iestādēm attiecībā uz iespējamo karteli [aizliegto vienošanos] un jāpamato tā marķējuma pieprasījums. Ja marķējums tiek piešķirts, Komisijas dienesti nosaka termiņu, kādā pieteikuma iesniedzējam jāuzlabo marķējums, iesniedzot informāciju un pierādījumus, kas nepieciešama, lai nodrošinātu atbrīvojumam no sodanaudas [naudas soda] vajadzīgo pierādījumu līmeni. [..] Ja pieteikuma iesniedzējs uzlabo marķējumu Komisijas dienestu noteiktajā termiņā, uzskata, ka informācija un pierādījumi ir iesniegti dienā, kad tika piešķirts marķējums".

8 — Komisijas 2012. gada 28. marta Lēmums par procedūru saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 101. pantu un EEZ līguma 53. pantu (Lieta COMP/39.462 – Tranzīts) (C(2012) 1959).

22. No lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu izriet, ka, pēc *Autorità* un lietā iestājušos personu, proti, *Agility Logistics Srl* (turpmāk tekstā – "*Agility*") un *Schenker Italiana SpA*, kas ir *Deutsche Bahn AG* meitas sabiedrība (turpmāk tekstā – "*Schenker*"), ieskata, *DHL* iesniegtais pieteikuma par atbrīvojumu no naudas soda kopsavilkums neattiecās uz starptautisko kravu pārvadājumu sauszemes segmentu.

23. Turpretim, pēc *DHL* ieskata, tās 2007. gada 12. jūlija pieteikuma kopsavilkums attiecās uz visā starptautisko kravu pārvadājumu pakalpojumu tirgū novērotām nelikumībām. *DHL* tostarp norādīja, ka, lai gan bija tiesa, ka šajā pieteikuma kopsavilkumā nebija ietverti konkrēti un specifiski piemēri novērotai rīcībai tieši attiecībā uz sauszemes kravu pārvadājumiem, tas tā bija tikai tā iemesla dēļ, ka šādi piemēri vēl nebija atklāti.

24. 2008. gada 23. jūnijā *DHL* iesniedza *Autorità* papildu pieteikumu par atbrīvojumu no naudas soda, kas bija sagatavots kopsavilkuma veidā un kas papildināja sākotnēji 2007. gada 12. jūlijā *Autorità* iesniegto pieteikumu. Pēc *DHL* ieskata, "šis pieteikums visādā ziņā un visos nolūkos ir tikai 2007. gada 12. jūlija pieteikuma papildinājums, jo tajā norādītā cita rīcība nav uzskatāma par atsevišķu pārkāpumu, uz ko neattiecas sākotnējais paziņojums, un tā ir vienīgi citāda jau paziņoto pārkāpumu izpausme, un Komisija to ir ņēmusi vērā, piemērojot uzņēmumam iecietības programmu".

25. 2007. gada 5. novembrī *Deutsche Bahn AG* savā un savu meitasuzņēmumu, tostarp *Schenker*, vārdā iesniedza Komisijai pieteikumu par iecietību, kurā tika minēta rīcība saistībā ar jūras kravu pārvadājumiem. Šis pieteikums pēc tam tika papildināts 2007. gada 19. novembrī, kad *Deutsche Bahn AG*/*Schenker* iesniedza Komisijai informāciju attiecībā uz aizliegto vienošanos Itālijā starp sauszemes kravu pārvadātājiem.

26. 2007. gada 12. decembrī *Schenker* iesniedza *Autorità* pieteikuma iecietības programmas piemērošanai kopsavilkumu, sniedzot informāciju attiecībā uz aizliegto vienošanos Itālijā starp kravu sauszemes pārvadātājiem.

27. 2007. gada 20. novembrī *Agility* uzņēmumu grupas, kurai tā pieder, vārdā iesniedza Komisijai pieteikuma kopsavilkumu par naudas soda apmēra samazināšanu.

28. 2008. gada 12. maijā *Agility Logistics International BV*, grupas, kurai pieder *Agility*, mātesuzņēmums, tāpat savu meitasuzņēmumu, tostarp *Agility*, vārdā mutiski iesniedza *Autorità* pieteikuma iecietības programmas piemērošanai kopsavilkumu.

29. Ar 2011. gada 15. jūnija lēmumu lietā Nr. I722 – Starptautiskā loģistika (lēmums Nr. 22521, turpmāk tekstā – "strīdīgais lēmums") *Autorità* nolēma, ka vairāki uzņēmumi, to vidū *DHL*, *Schenker* un *Agility Logistics International BV*, pārkāpjot LESD 101. pantu, ir piedalījušies aizliegtās vienošanās darbībā starptautisko sauszemes kravu pārvadājumu pakalpojumu nozarē no un uz Itāliju.

30. Strīdīgajā lēmumā *Autorità* atzina *Schenker* par pirmo sabiedrību, kas ir lūgusi atbrīvojumu no naudas soda Itālijā attiecībā uz sauszemes kravu pārvadājumiem. Atbilstoši valsts iecietības programmai šī sabiedrība netika sodīta ne ar kādu naudas sodu. Turpretim *DHL* un *Agility* tika sodītas ar naudas sodu, kas attiecīgi tika samazināts līdz 49 % un 50 % no sākotnējā apmēra.

31. *Autorità* uzskatīja, ka savā 2007. gada 12. jūlija pieteikumā iecietības programmas piemērošanai *DHL* ir lūgusi piemērot atbrīvojumu no naudas soda tikai attiecībā uz starptautisko kravu gaisa un jūras pārvadājumiem un ka pieteikumu attiecībā uz sauszemes kravu pārvadājumiem *DHL* iesniegusi tikai 2008. gada 23. jūnijā.

32. Ar prasību, kas celta Lacio Administratīvajā apgabaltiesā (*Tribunale amministrativo regionale per il Lazio*, Itālija, turpmāk tekstā – "*TAR*"), *DHL* pārsūdzēja šo lēmumu, lūdzot to daļēji atcelt, ciktāl ar šo lēmumu tai nebija piešķirta pirmā vieta rindā attiecībā uz valsts iecietības programmas piemērošanu un līdz ar to atbrīvojums no naudas soda. Pakārtoti *DHL* lūdza samazināt ar šo lēmumu uzliktā naudas soda apmēru.

33. Pēc *DHL* ieskata, Komisijai iesniegts pieteikums un *Autorità* iesniegts pieteikuma kopsavilkums ir jāizskata kopā kā vienots pieteikums, ņemot vērā procedūru savstarpējo saistību, kas ietekmē prioritātes kārtību pieteikumu iecietības programmas piemērošanai iesniegšanai, kura balstīta uz prioritāti laika ziņā saistībā ar katru pārkāpumu. Ar attiecīgi 2011. gada 18. un 23. jūnijā iesniegtajām pretprasībām *Schenker* un *Agility* norādīja uz to, ka *DHL* iekļaušana iecietības programmā ir nelikumīga. Pēc *Schenker* un *Agility* ieskata, *DHL* esot bijusi jāizslēdz no iecietības programmas sakarā ar to, ka tā pārkāpusi savu pienākumu sadarboties ar *Autorità*.

34. *TAR* noraidīja *DHL* celto prasību, atzīstot Komisijas un *Autorità* iecietības programmu autonomijas un neatkarības principa esamību. Par *TAR* spriedumu *DHL* iesniedza apelācijas sūdzību Valsts Padomē [*Consiglio di Stato*].

35. Valsts Padome uzskata par nepieciešamu vērsties pie Tiesas, lai noskaidrotu EKT 2006. un 2012. gada iecietības paraugprogrammu saistošu vai nesaistošu raksturu valstu konkurences iestādēm (turpmāk tekstā – "VKI") un it īpaši to, vai spriedumā *Pfleiderer* (C-360/09, EU:C:2011:389) Tiesas iedibinātais princips, ka šī programma nav juridiski saistoša valsts tiesām, ir attiecināms arī uz VKI. Tā arī vēlas noskaidrot iespējamu juridiskas saiknes esamību starp Komisijai iesniegtu pieteikumu atbrīvojumam no naudas soda un VKI iesniegtu pieteikuma kopsavilkumu. Visbeidzot iesniedzējtiesa jautā par *Autorità* rīcības likumīgumu laikā pirms EKT 2012. gada iecietības paraugprogrammas publicēšanas sakarā ar to, ka tā atļāva uzņēmumiem, kas bija iesnieguši Komisijai pieteikumus par naudas soda samazināšanu, iesniegt pieteikumu atbrīvojumam no naudas soda kopsavilkumus.

36. Šādos apstākļos Valsts Padome ir nolēmusi apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:

"Vai LESD 101. pants, LES 4. panta 3. punkts un Regulas Nr. 1/2003 11. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka:

i) tādā lietā kā pamatlietā VKI savā praksē nevar atkāpties no instrumentiem, kuri paredzēti un pieņemti Eiropas konkurences tīklā, it īpaši no Iecietības paraugprogrammas, jo pretējā gadījumā tās nonāktu pretrunā Eiropas Savienības Tiesas nolemtajam sprieduma lietā [*Pfleiderer* (C-360/09, EU:C:2011:389)] 21. un 22. punktā;

ii) starp galveno pieteikumu par atbrīvojumu no naudas soda, kuru uzņēmums ir iesniedzis vai grasās iesniegt Komisijai, un pieteikuma par atbrīvojumu no naudas soda kopsavilkumu, kuru uzņēmums ir iesniedzis VKI attiecībā uz to pašu aizliegto vienošanos, pastāv tāda juridiska saikne, ka VKI – neraugoties uz to, kas paredzēts Komisijas paziņojuma par sadarbību konkurences iestāžu tīklā 38. punktā, – ir pienākums saskaņā ar 2006. gada iecietības paraugprogrammas 22. punktu (kurš 2012. gada iecietības paraugprogrammā ir kļuvis par 24. punktu) un ar to saistītās Paskaidrojošās piezīmes Nr. 45 (kas 2012. gada iecietības paraugprogrammā ir kļuvusi par Paskaidrojošo piezīmi Nr. 49): a) izvērtēt pieteikuma kopsavilkumu, ņemot vērā galveno pieteikumu par atbrīvojumu no naudas soda, ar nosacījumu, ka pieteikuma kopsavilkumā precīzi ir atspoguļots galvenā pieteikuma saturs; b) pakārtoti – ja VKI uzskata, ka saņemtajam pieteikuma kopsavilkumam ir ierobežotāka materiālā piemērošanas joma nekā galvenajā tā paša uzņēmuma iesniegtajā pieteikumā, attiecībā uz kuru Komisija šim uzņēmumam ir piešķīrusi nosacītu atbrīvojumu no naudas soda, – sazināties ar Komisiju vai pašu

uzņēmumu, lai noskaidrotu, vai pēc pieteikuma kopsavilkuma iesniegšanas tas savā iekšējā izmeklēšanā ir identificējis konkrētus un īpašus rīcības piemērus segmentā, uz kuru eventuāli attiecas galvenais pieteikums par atbrīvojumu no naudas soda, bet ne pieteikuma kopsavilkums;

iii) saskaņā ar 2006. gada iecietības paraugprogrammas 3. un 22.–24. punktu un Paskaidrojošām piezīmēm Nr. 8, 41, 45 un 46, ņemot vērā ar 2012. gada iecietības paraugprogrammas 24.–26. punktu un ar Paskaidrojošajām piezīmēm Nr. 44 un 49 ieviestos labojumus, VKI, kura pamatlietas faktu norises laikā piemēroja pamatlietā aprakstīto iecietības programmu, attiecībā uz konkrēto slepeno aizliegto vienošanos, saistībā ar kuru pirmais uzņēmums ir iesniedzis vai grasījās iesniegt Komisijai galveno pieteikumu par atbrīvojumu no naudas soda, varētu leģitīmi saņemt: a) tikai šī uzņēmuma iesniegto pieteikuma par atbrīvojumu no naudas soda kopsavilkumu vai b) arī citus pieteikumu par atbrīvojumu no naudas soda kopsavilkumus, kurus iesnieguši citi uzņēmumi, kuri vispirms Komisijai ir iesnieguši "nepieņemamu" pieteikumu par atbrīvojumu no naudas soda vai pieteikumu par naudas soda samazināšanu, it īpaši, ja šo pēdējo minēto uzņēmumu galvenie pieteikumi tika iesniegti pēc tam, kad pirmajam uzņēmumam tika piešķirts nosacīts atbrīvojums no naudas soda?"

IV – Tiesvedība Tiesā

37. Rakstveida apsvērumus ir iesniegušas *DHL*, *Schenker*, *Agility*, Itālijas, Vācijas, Francijas, Austrijas, Apvienotās Karalistes valdības un Komisija. Izņemot Vācijas un Austrijas valdības, tās visas sniedza mutvārdu apsvērumus tiesas sēdē, kas notika 2015. gada 9. jūlijā.

A – *Par pirmo prejudiciālo jautājumu*

38. Ar savu pirmo prejudiciālo jautājumu iesniedzējtiesa, atsaucoties uz sprieduma lietā *Pfleiderer* (C-360/09, EU:C:2011:389) 21. un 22. punktu, pēc būtības vaicā, vai EKT akti, tostarp tā 2006. gada iecietības paraugprogramma, ir saistoši VKI vai arī tās var atturēties piemērot EKT noteiktos un pieņemtos instrumentus [9].

39. Visi lietas dalībnieki, izņemot *DHL*, uzskata, ka EKT 2006. gada iecietības paraugprogramma nav saistoša VKI.

9 — Mana atbilde uz pirmo jautājumu saistībā ar EKT 2006. gada iecietības paraugprogrammu *mutatis mutandis* ir attiecināma arī uz EKT 2012. gada iecietības paraugprogrammu, lai gan *ratione temporis* šī pēdējā nav piemērojama aplūkojamajiem pamatlietas faktiem.

40. Jāatgādina, ka sprieduma *Pfleiderer* (C-360/09, EU:C:2011:389) 22. punktā Tiesa ir nospriedusi, ka EKT 2006. gada iecietības paraugprogramma nav saistoša *dalībvalstu tiesām* [10]. Tiesa arī atzina, ka, lai gan Komisijas paziņojumi, pirmkārt, par sadarbību EKT [11] un, otrkārt, par atbrīvojumu no sodanaudas [naudas soda] un sodanaudas [naudas soda] samazināšanu karteļu gadījumos [12] var ietekmēt VKI praksi [13], tomēr ne LES noteikumos par konkurenci, ne Regulā Nr. 1/2003 nav paredzēti kopīgi noteikumi par iecietības programmām [14].

41. Es uzskatu, ka EKT akti, tostarp tā 2006. gada iecietības paraugprogramma, nav saistoši arī VKI.

42. Vispirms jāatzīmē, ka saskaņā ar Regulas Nr. 1/2003 35. panta 1. punkta noteikumiem LESD 101. un 102. panta piemērošanai dalībvalstu "norīkotās [VKI] var arī būt tiesas". Tas nozīmē, ka saskaņā ar spriedumu *Pfleiderer* (C-360/09, EU:C:2011:389) EKT akti, tostarp tā 2006. gada iecietības paraugprogramma, nav saistoši tām VKI, kas ir dalībvalstu tiesas. Regulas Nr. 1/2003 5. pantā, kas regulē VKI kompetenci, ir paredzēts, ka tām ir kompetence piemērot LESD 101. un 102. pantu, un ir uzskaitīti lēmumi, kādus tās var pieņemt. Ņemot vērā, ka šī tiesību norma neparedz nekādu VKI dalījumu atkarībā no to administratīvā vai tiesas rakstura, es uzskatu, ka būtu neloģiski, ja EKT akti būtu saistoši administratīvajām VKI, bet ne VKI ar tiesas raksturu.

43. Turklāt no paziņojuma par sadarbību EKT 1. punkta skaidri izriet, ka šis tīkls ir diskusiju un sadarbības forums Savienības konkurences politikas piemērošanai un tas it īpaši ir ietvars, kurā iekļaujas Eiropas konkurences iestāžu sadarbība lietās, kurās tiek piemērots LESD 101. un 102. pants. No tā izriet, ka EKT, kas nav apveltīts ar likumdošanas pilnvarām, nevar pieņemt aktus, kas ir saistoši VKI. Tādējādi šīs pēdējās var atturēties piemērot EKT definētos un pieņemtos instrumentus [15].

44. Šajā ziņā fakts, ka VKI būtu formāls pienākums [16] ievērot paziņojumā par sadarbību EKT ietvertos principus, nemaina ne tā diskusiju un sadarbības foruma raksturu, ne tā aktu nesaistošo raksturu. Turklāt konkrētāk attiecībā uz EKT iecietības paraugprogrammu jau pat no tās nosaukuma kā "parauga" programmai un no tās satura izriet, ka tai ir tīri programmatisks raksturs [17]. Proti, EKT 2006. gada iecietības paraugprogrammas norādītais mērķis ir mudināt VKI to ņemt vērā, kad attiecīgā

10 — Mans izcēlums. "EKT Iecietības paraugprogramma ir dokuments bez saistoša spēka, ar kuru paredzēts īstenot valsts konkurences iestāžu iecietības programmu *de facto* jeb "nesaistošu" saskaņošanu, lai nodrošinātu, ka potenciālie pieteicēji netiktu atturēti iesniegt pieteikumus iecietības režīma piemērošanai EKT iecietības programmu starpā pastāvošo atšķirību dēļ. [..] Par spīti tam, ka ne šis, ne arī pārējie dokumenti, kā, piemēram, Sadarbības paziņojums un Kopīgais paziņojums, nav normatīvi akti, tiem ir vērā ņemama *praktiskā ietekme* tostarp uz valsts konkurences iestāžu un Komisijas darbībām." Mans izcēlums. Skat. ģenerāladvokāta J. Mazaka [*J. Mazák*] secinājumus lietā *Pfleiderer* (C-360/09, EU:C:2010:782, 26. punkts). Skat. arī EKT 2006. gada iecietības paraugprogrammas Paskaidrojošo piezīmju 7. punktu, kurā tostarp ir paredzēts, ka šīs programmas "mērķis ir aizsākt esošo iecietības programmu pakāpenisku saskaņošanu un atvieglot šādu programmu pieņemšanu tām nedaudzajām konkurences iestādēm, kas pašlaik vēl neīsteno šādas programmas".

11 — Šajā ziņā skat. paziņojumu par sadarbību EKT, 38. punkts. Skat. arī 2009. gada ziņojuma par iecietības programmu konverģences situāciju 4. punktu, kurā ir paredzēts, ka EKT 2006. gada iecietības paraugprogramma nav juridiski saistošs dokuments. Tomēr iestādēm ir politisks uzdevums pielikt visas pūles, lai saskaņotu to attiecīgās iecietības programmas vai tādu neesamības gadījumā ieviestu saskaņotas programmas. Dokuments pieejams vienīgi angļu valodā interneta vietnē http://ec.europa.eu/competition/ecn/model_leniency_programme.pdf.

12 — OV 2006, C 298, 17. lpp.

13 — Spriedums *Pfleiderer* (C-360/09, EU:C:2011:389, 21. un 23. punkts).

14 — Turpat (20. punkts). Proti, kā to uzsver Komisija, "ikviena dalībvalsts ir tiesīga brīvi izvēlēties pieņemt vai nepieņemt iecietības programmu konkurences tiesību jomā. Ja kāda konkurences iestāde izlemj pieņemt valsts iecietības programmu, tā ir patstāvīga iepretim citu dalībvalstu iecietības programmām un Eiropas Komisijas iecietības programmai, protams, ar nosacījumu, ka šī programma atbilst Eiropas tiesībām, īpaši LES 4. panta 3. punktam, Regulai Nr. 1/2003, kā arī Eiropas tiesību vispārējiem principiem".

15 — To skaitā EKT 2006. gada iecietības paraugprogrammu.

16 — Skat. paziņojuma par sadarbību EKT 72. punktu, kurā ir paredzēts, ka "šajā paziņojumā noteiktos principus ievēros arī tās dalībvalstu konkurences iestādes, kas ir parakstījušas deklarācijas veidlapu šā paziņojuma pielikumā, kurā tās atzīst šajā paziņojumā izklāstītos principus, tostarp principus saistībā ar to pieteikuma iesniedzēju aizsardzību, kas pretendē uz iecietības programmas priekšrocībām, un apliecina, ka tos ievēros. Šo iestāžu saraksts ir publicēts Eiropas Komisijas tīmekļa vietnē. [..]". *Autorità* ir to VKI skaitā, kas ir parakstījušas šo deklarāciju.

17 — Norādāms arī, ka EKT 2006. gada iecietības paraugprogramma nav publicēta ne *Eiropas Savienības Oficiālā Vēstneša* L sērijā, kurā tiek publicēti juridiski saistošie tiesību akti, ne pat *Eiropas Savienības Oficiālā Vēstneša* C sērijā, kurā tiek ietverti juridiski nesaistoši tiesību akti kā informācija, ieteikumi un atzinumi attiecībā uz Savienību. Pēc analoģijas skat. spriedumu *Expedia* (C-226/11, EU:C:2012:795, 30. punkts). Ar EKT 2006. gada iecietības paraugprogrammu iespējams iepazīties Komisijas interneta vietnē http://ec.europa.eu/competition/ecn/model_leniency_fr.pdf.

gadījumā tiek ieviesta valsts iecietības programma [18], tomēr neparedzot pienākumu pie tās pieturēties [19]. Citiem vārdiem, EKT 2006. gada iecietības paraugprogrammas mērķis ir ar "soft-law" līdzekļiem veicināt brīvprātīgu dalībvalstu iespējamo iecietības programmu konkurences jomā saskaņošanu [20].

45. Turklāt VKI nav pienākuma ieviest iecietības programmas ne saskaņā ar LESD 101. pantu, ne ar Regulu Nr. 1/2003, ne ar to lojālas sadarbības pienākumu atbilstoši LES 4. panta 3. punktam. Taču, ja dalībvalsts ievieš iecietības programmu [21] – kas ir vai nav balstīta uz EKT 2006. gada iecietības paraugprogrammu – tai ir jāievēro Savienības tiesības un jāgādā, lai tās pieņemtās vai piemērojamās tiesību normas netraucē efektīvi piemērot LESD 101. un 102. pantu [22].

46. Visbeidzot saskaņā ar Eiropas Savienības Pamattiesību hartas (turpmāk tekstā – "Harta") 51. panta 1. punktu Hartas noteikumi attiecas uz dalībvalstīm gadījumos, kad tās piemēro Savienības tiesības. Tas nozīmē, ka gadījumos, kad dalībvalstis, tostarp to VKI, īsteno LESD 101. un 102. pantu, tām ir saistoši Hartas noteikumi un Savienības tiesību vispārējie principi. Līdz ar to gadījumā, kad kāda VKI pieņem iecietības programmu, kas principā var radīt juridiskas sekas, tai ir jāievēro Savienības tiesību vispārējie principi, to skaitā nediskriminācijas, samērīguma, tiesiskās noteiktības, tiesiskās paļāvības aizsardzības [23] un labas pārvaldības principi [24].

47. No iepriekš minētā izriet, ka EKT 2006. gada iecietības paraugprogramma nav saistoša VKI. Tomēr gadījumā, kad dalībvalsts pieņem iecietības programmu – kas ir vai nav balstīta uz EKT 2006. gada iecietības paraugprogrammu – tai ir jāievēro Savienības tiesības un, konkrēti konkurences tiesību jomā, jāgādā, lai tās pieņemtās vai piemērotās tiesību normas netraucē efektīvi piemērot LESD 101. un 102. pantu. Turklāt dalībvalstīm, tostarp to VKI, gadījumos, kad tās īsteno LESD 101. un 102. pantu, ir saistoša Harta un Savienības tiesību vispārējie principi. Līdz ar to gadījumā, kad kāda VKI pieņem iecietības programmu, kas principā var radīt juridiskas sekas, šai programmai ir jāatbilst Hartai un Savienības tiesību vispārējiem principiem, to skaitā nediskriminācijas, samērīguma, tiesiskās noteiktības, tiesiskās paļāvības aizsardzības un labas pārvaldības principiem.

18 — Skat. EKT 2006. gada iecietības paraugprogrammas 3. punktu, kurā ir paredzēts, ka "EKT dalībnieki apņemas darīt visu iespējamo savas kompetences robežās, lai saskaņotu savas attiecīgās programmas ar EKT Iecietības paraugprogrammu. Šī pēdējā neliedz konkurences iestādei noteikt labvēlīgāku pieeju tiem uzņēmumiem, kas pretendē uz iecietību tās programmas ietvaros. *Pati par sevi EKT paraugprogramma nekādā veidā nevar būt pamats tiesiskajai paļāvībai no uzņēmumu puses*" (mans izcēlums). Skat. EKT 2009. gada ziņojuma par iecietības programmu konverģenci EKT ietvaros 4. punktu, kas apstiprina, ka "the Model Programme is not a legally binding document", proti, ka "paraugprogramma nav juridiski saistošs dokuments" (brīvs tulkojums). Šis dokuments ir pieejams vienīgi angļu valodā interneta vietnē http://ec.europa.eu/competition/ecn/model_leniency_programme.pdf.

19 — Pēc analoģijas skat. spriedumu *Expedia* (C-226/11, EU:C:2012:795, 31. punkts).

20 — Pēc mana ieskata, EKT 2006. gada iecietības paraugprogramma ir sava veida "ceļa rādītājs" eventuālajām dalībvalstu iecietības programmām konkurences jomā. Turklāt gadījumā, ja valsts programma ir balstīta uz EKT 2006. gada iecietības paraugprogrammu, šī paraugprogramma attiecīgā gadījumā var būt interpretācijas līdzeklis saskaņā ar valsts tiesībām.

21 — Sprieduma *Pfleiderer* (C-360/09, EU:C:2011:389) 25. punktā Tiesa pamatoti norādījusi, ka "iecietības programmas ir noderīgi rīki, lai, efektīvi cīnoties, atklātu un izbeigtu konkurences noteikumu pārkāpumus, un tādējādi der LESD 101. un 102. panta efektīvas piemērošanas mērķim". Skat. arī spriedumu *Donau Chemie* u.c. (C-536/11, EU:C:2013:366, 42. punkts).

22 — Skat. spriedumus *Pfleiderer* (C-360/09, EU:C:2011:389, 24. punkts) un *Donau Chemie* u.c. (C-536/11, EU:C:2013:366, 27. punkts un tajā minētā judikatūra).

23 — Pēc analoģijas skat. spriedumu *Expedia* (C-226/11, EU:C:2012:795, 28. punkts).

24 — Tiesības uz labu pārvaldību ir nostiprinātas Hartas 41. pantā. Saskaņā ar Tiesas judikatūru no Hartas 41. panta formulējuma izriet, ka šis pants attiecas vienīgi uz Savienības institūcijām, orgāniem un iestādēm un neattiecas uz dalībvalstīm (šajā ziņā skat. spriedumus *Cicala*, C-482/10, EU:C:2011:868, 28. punkts; *YS* u.c., C-141/12 un C-372/12, EU:C:2014:2081, 67. punkts, kā arī *Mukarubega*, C-166/13, EU:C:2014:2336, 44. punkts). Tomēr tiesības uz labu pārvaldību ir viens no vispārējiem Savienības tiesību principiem. Tā, ņemot vērā, ka pamatlietā *Autorità* īsteno LESD 101. pantu, no vispārējā principa par tiesībām uz labu pārvaldību izrietošās prasības ir piemērojamas. Šajā ziņā skat. spriedumu *N.* (C-604/12, EU:C:2014:302, 49. un 50. punkts).

B – *Par otro prejudiciālo jautājumu*

48. Otrais iesniedzējtiesas jautājums ir par juridiskas saiknes esamību vai neesamību "starp galveno pieteikumu par atbrīvojumu no naudas soda, kuru uzņēmums ir iesniedzis vai grasās iesniegt Komisijai, un pieteikuma par atbrīvojumu no naudas soda kopsavilkumu, kuru uzņēmums ir iesniedzis attiecībā uz to pašu aizliegto vienošanos" [25].

1) Par otrā prejudiciālā jautājuma a) apakšjautājuma pieņemamību

49. Ar otrā prejudiciālā jautājuma a) apakšjautājumu iesniedzējtiesa konkrētāk vēlas noskaidrot, vai VKI iesniegts pieteikuma par atbrīvojumu no naudas soda kopsavilkumu ir jāvērtē kopsakarā ar Komisijai iesniegtu pieteikumu, ar nosacījumu, ka "pieteikuma kopsavilkumā precīzi ir atspoguļots galvenā pieteikuma saturs" [26], kas iesniegts Komisijai.

50. Francijas valdība uzskata, ka otrā prejudiciālā jautājuma a) apakšjautājums ir hipotētisks un tātad – nepieņemams. Proti, no lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu un no lietas materiāliem izrietot, ka pamatlietā *DHL* pieteikuma par atbrīvojumu no naudas soda kopsavilkums, ko tā iesniegusi *Autorità*, precīzi neatspoguļo tās Komisijai iesniegtā pieteikuma atbrīvojumam no naudas soda saturu.

51. Uz jautājumiem par Savienības tiesību interpretāciju, ko valsts tiesa uzdevusi pašas noteiktajos tiesiskā regulējuma un faktisko apstākļu, kuru precizitāte Tiesai nav jāpārbauda, ietvaros, attiecas atbilstības pieņēmums. Tiesas atteikums atbildēt uz valsts tiesas iesniegtu lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu ir iespējams tikai tad, ja ir acīmredzams, ka prasītajai Savienības tiesību normu interpretācijai nav nekādas saiknes ar pamatlietas faktiem vai priekšmetu, ja jautājums ir tikai hipotētisks vai arī ja Tiesas rīcībā nav vajadzīgo faktisko un juridisko elementu, lai lietderīgi atbildētu uz tai uzdotajiem jautājumiem [27].

52. No lietas materiāliem izriet, ka 2007. gada 5. jūnijā *DHL* iesniedza Komisijai marķējuma pieteikumu atbrīvojumam no naudas soda par Savienības konkurences noteikumu pārkāpumiem starptautisko kravu pārvadājumu jūras, gaisa un sauszemes segmentos, kamēr atbilstoši strīdīgajam lēmumam *DHL* 2007. gada 12. jūlijā *Autorità* iesniegtais pieteikuma atbrīvojumam no naudas soda kopsavilkums attiecās vienīgi uz starptautiskajiem gaisa un jūras kravu pārvadājumiem un neattiecās uz starptautisko kravas pārvadājumu sauszemes segmentu.

53. Saskaņā ar lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu *DHL* ir uzsvērusi, ka tās 2007. gada 12. jūlijā *Autorità* iesniegtajā pieteikuma atbrīvojumam no naudas soda kopsavilkumā specifiski un konkrēti nelikumīgas rīcības piemēri sauszemes segmentā Itālijā nav norādīti vienīgi tā iemesla dēļ, ka šajā datumā tādi vēl nebija atklāti. Neskatoties uz to, pēc *DHL* ieskata, tās pieteikuma kopsavilkuma saturs *Autorità* esot bijis jāinterpretē, ņemot vērā tā saistību ar Komisijai iesniegto pieteikumu atbrīvojumam no naudas soda.

54. Pamatlietas cēlonis, vismaz daļēji, ir šīs atšķirības starp *DHL* Komisijai iesniegtā pieteikuma atbrīvojumam no naudas soda tvērumu un – saskaņā ar strīdīgo lēmumu – *DHL Autorità* iesniegtā pieteikuma atbrīvojumam no naudas soda kopsavilkuma tvērumu, kā arī Komisijas lēmums turpināt aizliegtās vienošanās izmeklēšanu tikai tās daļā par starptautiskajiem gaisa kravu pārvadājumu pakalpojumiem.

25 — Skat. iesniedzējtiesas otrā uzdotā jautājuma formulējumu.

26 — Turpat.

27 — Spriedums *Ioannis Katsivardas – Nikolaos Tsitsikas* (C-160/09, EU:C:2010:293, 27. punkts un tajā minētā judikatūra).

55. Pēc mana ieskata, no lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu skaidri neizriet, ka Itālijas tiesas būtu galīgi noskaidrojušas šo atšķirību faktu vērtējumā. Turklāt Tiesas sēdē 2015. gada 9. jūlijā Itālijas valdība atzina, ka apelācijas tiesvedībā iesniedzējtiesai ir neierobežota kompetence. Līdz ar to es uzskatu, ka otrā prejudiciālā jautājuma a) apakšjautājumā lūgtā Savienības tiesību interpretācija iesniedzējtiesai ir nozīmīga.

2) Par lietas būtību

56. Pēc mana ieskata, uz otrā prejudiciālā jautājuma a) un b) apakšjautājumiem ir lietderīgi atbildēt kopā.

57. *DHL* uzsver, ka pieteikuma kopsavilkums būtībā ir "pielikums" un galvenā Komisijai iesniedzamā pieteikuma nostiprināšana valsts līmenī. Pēc tās ieskata, vērtējot pieteikuma kopsavilkumu atrauti no tā vispārējā konteksta, kurā tas iekļaujas, kā to ir izdarījusi *Autorità* strīdīgajā lēmumā, notiek tā jēgas sagrozīšana. Tā kā pieteikuma atbrīvojumam no naudas soda kopsavilkumam nav jābūt nekam vairāk kā īsam Komisijai paziņotās aizliegtās vienošanās aprakstam, *DHL* uzsver, ka tas ir jāvērtē kontekstā ar galveno pieteikumu, ar nosacījumu, ka tajā pareizi atspoguļots galvenā pieteikuma saturs. *DHL* neapgalvo, ka gan formāli, gan pēc būtības tās pieteikuma kopsavilkums valsts līmenī un tās galvenais pieteikums Savienības līmenī ir identiski; acīmredzami esot runa par diviem atsevišķiem, taču cieši saistītiem pieteikumiem pēc to rakstura, ņemot vērā, ka pieteikuma atbrīvojumam no naudas soda kopsavilkums var pastāvēt, tikai pastāvot galvenajam pieteikumam atbrīvojumam no naudas soda.

58. Tāpat kā visi pārējie lietas dalībnieki, kuri ir iesnieguši apsvērumus, es nepiekrītu *DHL* nostājai.

a) Valsts tiesības

59. Vēlreiz jāuzsver, ka EKT 2006. gada iecietības paraugprogramma, tostarp tās 22. punkts, nav saistoša VKI un ka no Savienības tiesībām dalībvalstīm neizriet pienākums izveidot iecietības pieteikumu kopsavilkumu sistēmu. Tomēr gadījumos, kad kāda VKI izveido pieteikumu kopsavilkumu sistēmu, tai saskaņā ar manu atbildi uz pirmo jautājumu ir jāievēro Savienības tiesības, it īpaši LESD 101. pants, Hartas noteikumi un Savienības tiesību vispārējie principi.

60. No Tiesas rīcībā esošajiem lietas materiāliem izriet, ka *Autorità* ir izveidojusi pieteikumu kopsavilkumu sistēmu iecietības piemērošanai, kas lielā mērā ir balstīta uz EKT 2006. gada iecietības paraugprogrammu, tostarp tās 22. punktu [28]. Turklāt, šķiet – kas gan ir jāpārbauda iesniedzējtiesai –, ka *Autorità* paziņojuma 17. pantā tostarp ir paredzēts, ka iecietības lūdzējam ir jānorāda "preces un pakalpojumi, kurus ietekmē aizliegtā vienošanās, tās ģeogrāfiskais tvērums un tās ilgums".

61. Tāpat, šķiet – kas gan arī ir jāpārbauda iesniedzējtiesai –, ka *Autorità* paziņojums neuzliek *Autorità* pienākumu "sazināties ar Komisiju vai pašu uzņēmumu, lai noskaidrotu, vai laikā pēc pieteikuma kopsavilkuma iesniegšanas tas savā iekšējā izmeklēšanā ir identificējis konkrētus un īpašus rīcības piemērus segmentā, uz kuru eventuāli attiecas galvenais pieteikums par atbrīvojumu no naudas soda, bet ne pieteikuma kopsavilkums" [29].

28 — Skat. *Autorità* paziņojuma 16.–18. pantu. Norādāms arī, ka *Autorità* figurē "list of authorities accepting summary applications as provided by the ECN Model Leniency Programme in Type 1A cases", proti, "to iestāžu sarakstā, kas pieņem pieteikumu kopsavilkumus saskaņā ar EKT Iecietības paraugprogrammu 1.A tipa lietās" (brīvs tulkojums). "1.A tipa lietās" attiecas uz situācijām, kas ļauj iegūt atbrīvojumu no visa naudas soda. Dokuments pieejams vienīgi angļu valodā Komisijas interneta vietnē http://ec.europa.eu/competition/ecn/list_of_authorities.pdf.

29 — Skat. iesniedzējtiesas uzdotā otrā jautājuma formulējumu.

62. Tomēr iesniedzējtiesu it īpaši interesē tas, vai Savienības tiesības paredz VKI pienākumu izvērtēt tai iesniegto pieteikuma par iecietību kopsavilkumu, ņemot vērā Komisijai iesniegto pieteikumu par iecietību "par to pašu aizliegto vienošanos", un noteiktos gadījumos sazināties ar Komisiju vai pašu uzņēmumu.

b) Paziņojuma par sadarbību EKT 38. punkts

63. Saskaņā ar manu atbildi uz pirmo jautājumu bez tā, ka EKT 2006. gada iecietības paraugprogramma nav juridiski saistoša VKI, no paziņojuma par sadarbību EKT 38. punkta skaidri izriet, ka, tā kā Savienībā nepastāv centralizēta un vienota iecietības sistēma, Komisijai adresēts pieteikums par iecietību nevar tikt uzskatīts par pieteikumu, kas adresēts VKI [30].

64. No minētā izriet, ka Savienības konkurences tiesībās nepastāv "vienota uzskaite" (jeb "vienas pieturas aģentūra") ne pieteikumu par iecietību izskatīšanai, ne arī automātiskai šo pieteikumu apmaiņai starp VKI un Komisiju saskaņā ar Regulas Nr. 1/2003 11. pantu, kā to 2015. gada 9. jūlija tiesas sēdē norādīja Komisija.

65. Lai aizstāvētu savu pozīciju iespējamā procedūrā, ko uzsāktu šīs iestādes, pieteikuma iesniedzējam ir jālūdz iecietība *visās* konkurences iestādēs, kurām ir kompetence piemērot LED 101. pantu pārkāpuma skartajā teritorijā un kuras var tikt uzskatītas par piemērotām, lai rīkotos šā pārkāpuma novēršanai. Proti, "*pieteikuma iesniedzēja ziņā* ir veikt pasākumus, ko tas uzskata par piemērotiem, lai aizsargātu savas tiesības saistībā ar iespējamo lietas izskatīšanu šajās iestādēs" [31].

66. Līdz ar to paziņojuma par sadarbību EKT 38. punkts paredz dažādo Komisijas un VKI iecietības programmu un ar tām saistīto pieteikumu autonomijas un neatkarības principu.

c) EKT 2006. gada iecietības paraugprogrammas 1. un 22. punkts un EKT 2006. gada iecietības paraugprogrammas Paskaidrojošo piezīmju 45. punkts

67. Vispirms norādāms, ka EKT 2006. gada iecietības paraugprogrammas 1. punktā ir paredzēts, ka "Komisijas un valstu konkurences iestāžu paralēlās kompetences sistēmā vienai iestādei iesniegtu pieteikumu par iecietību neuzskata par citai iestādei iesniegtu pieteikumu. Tāpēc uzņēmuma interesēs ir iesniegt pieteikumu par iecietību *visām* tām konkurences iestādēm, kas ir pilnvarotas piemērot [LESD 101. pantu] teritorijā, uz kuru attiecas pārkāpums, un kas ir piemērotas, lai veiktu atbilstošās darbības saistībā ar šo pārkāpumu" [32].

68. Tā kā sakarā ar pieteikuma iesniedzēja pienākumu lūgt iecietību visām kompetentajām konkurences iestādēm var tikt iesniegti daudzi paralēli pieteikumi par iecietību, EKT 2006. gada iecietības paraugprogrammas 22. punktā ir paredzēts vienots pieteikumu kopsavilkumu modelis, lai atvieglotu nastu, ko šie daudzie pieteikumi rada uzņēmumiem un VKI [33].

30 — No otrā jautājuma formulējuma un no tajā lietotajiem vārdiem "neraugoties uz to, kas paredzēts Komisijas paziņojuma par sadarbību konkurences iestāžu tīklā 38. punktā" izriet, ka pati iesniedzējtiesa uzskata, ka šī tiesību norma principā izslēdz jebkādu juridisku saikni starp pieteikumu atbrīvojumam no naudas soda, ko uzņēmums ir iesniedzis vai grasās iesniegt Komisijai, un "pieteikuma par atbrīvojumu no naudas soda kopsavilkumu, kuru uzņēmums ir iesniedzis attiecībā uz to pašu aizliegto vienošanos" VKI. Tā kā EKT 2006. gada iecietības paraugprogramma ir pieņemta pēc paziņojuma par sadarbību EKT (2004. gads), es uzskatu, ka otrais jautājums pēc būtības ir par to, vai ar šo programmu ir ticis grozīts paziņojuma par sadarbību EKT 38. punkts.

31 — Mans izcēlums. Skat. paziņojuma par sadarbību EKT 38. punktu.

32 — Mans izcēlums.

33 — Skat. EKT 2006. gada iecietības paraugprogrammas Paskaidrojošo piezīmju 39. un 40. punktu. No tā izriet, ka EKT 2006. gada iecietības paraugprogrammas 22. punkts apstiprina paziņojuma par sadarbību EKT 38. punktā noteikto.

69. EKT 2006. gada iecietības paraugprogrammas 22. punktā arī ir paredzēts, ka gadījumā, kad uzņēmums ir iesniedzis vai grasās iesniegt Komisijai pieteikumu atbrīvojumam no naudas soda, tas kodolīgā formā var iesniegt pieteikuma kopsavilkumu, kas ietver norādītās ziņas, ikvienai VKI, ko šis uzņēmums uzskata par "piemērotu" rīkoties. "Iesniedzot pieteikuma kopsavilkumu, uzņēmums aizsargā savu vietu to pieteikumu rindā, kas saistībā ar iespējamo aizliegto vienošanos tiek iesniegti kompetentajai konkurences iestādei." [34]

70. Turklāt EKT 2006. gada iecietības paraugprogrammas 22. punktā ir ietverts ziņu, kādas "ir" [35] jāietver pieteikuma kopsavilkumā, uzskaitījums. Norādāms, ka šis uzskaitījums iekļauj ziņas par konkrētās aizliegtās vienošanās apjomu un "ziņas par pieteikumiem par iecietību, kas jau ir vai varētu tikt iesniegti saistībā ar iespējamo aizliegto vienošanos".

71. No EKT 2006. gada iecietības paraugprogrammas Paskaidrojošo piezīmju 45. punkta izriet, ka šo ziņu mērķis ir ļaut VKI izlemt, pirmkārt, vai tai ir jārīkojas konkrētajā lietā un, otrkārt, vai sniegtā informācija ļauj konkurences iestādei noskaidrot, vai uzņēmums atrodas "1.A tipa" [36] situācijā, kas paredzēta EKT 2006. gada iecietības paraugprogrammas 5. punktā.

72. Taču, lai arī pieteikuma kopsavilkuma iesniegšana VKI paredz agrāku vai vēlāku pieteikuma atbrīvojumam no naudas soda iesniegšanu Komisijai [37] un lai arī EKT 2006. gada iecietības paraugprogrammā ir paredzēts (pagaidu) atvieglojums attiecībā uz tām ziņām un pierādījumiem, kas uzņēmumam jāiesniedz VKI, šī programma tomēr neparedz nekādu juridisku saikni starp Komisijai iesniedzamo pieteikumu atbrīvojumam no naudas soda un VKI iesniedzamo pieteikuma kopsavilkumu [38].

73. Proti, Komisijai iesniedzamais pieteikums un VKI iesniedzamais pieteikuma kopsavilkums ir autonomi pieteikumi, jo no EKT 2006. gada iecietības paraugprogrammas 22. punkta un no pieteikuma iesniedzējam uzliktā ziņu sniegšanas, it īpaši par konkrēto/-tajiem produktu/-tiem un ietekmēto/-ajām teritoriju/-ām, pienākuma skaidri izriet, ka tas ir tikai paša pieteikuma iesniedzēja pienākums pareizi noformulēt sava pieteikuma kopsavilkuma tvērumu.

74. Līdz ar to, lai arī pieteikuma kopsavilkumā sniedzamā informācija, it īpaši par konkrētā pārkāpuma apjomu, protams, ir samazināta, tai ir jābūt pietiekami precīzai, lai nodrošinātu pieteikuma iesniedzēja aizsardzību un viņa vietu ienākošo pieteikumu atbrīvojumam no naudas soda rindā gadījumā, ja, kā tas ir pamatlietā, Komisija pieņem lēmumu nerīkoties uz tai iesniegtā pieteikuma atbrīvojumam no naudas soda pamata. Šajā ziņā jāuzsver, ka gadījumā, ja pieteikuma kopsavilkumā norādītās aizliegtās vienošanās apjoms nav pietiekami precīzs, pieteikuma iesniedzējs riskē zaudēt savu vietu VKI ienākošo pieteikumu par iecietību rindā, kā tas saskaņā ar apstrīdēto lēmumu, šķiet, ir *DHL* gadījumā [39].

75. Tātad neatkarīgi no tā, vai VKI iesniegtais pieteikuma kopsavilkums precīzi atspoguļo Komisijai iesniegto pieteikumu atbrīvojumam no naudas soda, VKI nav pienākuma izvērtēt pieteikuma kopsavilkumu kontekstā ar Komisijai iesniegto pieteikumu atbrīvojumam no naudas soda, un tas tā ir pat tad, ja atbilstoši EKT 2006. gada iecietības paraugprogrammas 22. punktam VKI rīcībā ir ziņas par citiem pieteikumiem par iecietību, kas attiecas uz to pašu aizliegto vienošanos.

34 — Skat. EKT 2006. gada iecietības paraugprogrammas Paskaidrojošo piezīmju 40. punktu.

35 — Jāatgādina, ka šī paraugprogramma, tostarp konkrētais saraksts, pēc mana ieskata, nav saistoša VKI.

36 — Proti, EKT 2006. gada iecietības paraugprogrammas 22.–25. punktā ir paredzēta pieteikumu kopsavilkumu iesniegšana VKI vienīgi "1.A tipa" lietās, kas saskaņā ar EKT 2006. gada iecietības paraugprogrammas 5. punktu paredz iecietības lūdzēja izrādītu palīdzības līmeni VKI.

37 — Skat. EKT 2006. gada iecietības paraugprogrammas 22. punktu.

38 — Attiecībā uz otrā prejudiciālā jautājuma formulējumu jāatzīmē, ka EKT 2006. gada iecietības paraugprogrammā nav lietots jēdziens "galvenais pieteikums". Šajā ziņā es pievienojos Vācijas valdības norādei uz to, ka šāds nosaukums nav piemērots, jo no tā var saprast, ka VKI iesniegtais pieteikuma kopsavilkums ir sava veida pielikums Komisijai iesniegtajam pieteikumam.

39 — Šo situāciju *DHL* spēcīgi apstrīd.

76. Proti, lai gan EKT ietvaros Komisija un VKI var apmainīties ar savākto informāciju [40], tajā skaitā par pieteikumiem par iecietību [41], tajos gadījumos, kad VKI uzskata, ka pieteikuma kopsavilkums ir ar šaurāku materiālo piemērošanas jomu nekā šā paša uzņēmuma Komisijai iesniegtais pieteikums, tai nav pienākuma [42] "sazināties ar Komisiju vai pašu uzņēmumu, lai noskaidrotu, vai pēc pieteikuma kopsavilkuma iesniegšanas tas savā iekšējā izmeklēšanā ir identificējis konkrētus un īpašus rīcības piemērus segmentā, uz kuru eventuāli attiecas galvenais pieteikums par atbrīvojumu no naudas soda, bet ne pieteikuma kopsavilkums" [43].

77. Es, tāpat kā Austrijas valdība, uzskatu, ka VKI pienākums pārbaudīt pieteikuma kopsavilkumu Komisijā "nonāktu pretrunā EKT apvienojušos iestāžu paustajam nodomam neizveidot "vienas pieturas aģentūru" pieteikumiem par iecietību Eiropas Savienībā un panākt katras iecietības programmas autonomiju". Pēc mana ieskata, fakts, ka saskaņā ar EKT 2006. gada iecietības paraugprogrammas 22. punktu pieteikuma iesniedzējam, iesniedzot savu pieteikuma kopsavilkumu, ir jāsniedz "ziņas par jebkādiem pieteikumiem par iecietību, kas jau ir iesniegti vai kas tiks iesniegti saistībā ar iespējamo aizliegto vienošanos", neuzliek VKI pienākumu pārbaudīt pieteikuma kopsavilkumu Komisijā.

78. Turklāt šāda VKI pienākuma noteikšana sazināties ar Komisiju vai konkrēto uzņēmumu otrajā prejudiciālajā jautājumā norādītajos apstākļos nonāktu pretrunā ne vien ar iecietības programmu autonomijas un neatkarības principu Savienības iekšienē, bet tas arī radītu risku, ka tiek nepamatoti mīkstināts pieteikumu par iecietību iesniedzēju sadarbības pienākums, kas ir viens no iecietības sistēmas balstiem. Es arī uzskatu, ka jebkāda šā sadarbošanās pienākuma neizpildes rezultātā pastāv risks, ka tiek ietekmēta pieteikumu par iecietību ienākšanas kārtība, kas līdz ar to var radīt kaitējumu citiem iecietības lūdzējiem saistībā ar šo pašu aizliegto vienošanos, tādējādi pārkāpjot Savienības tiesību vispārējos principus, tostarp nediskriminācijas, samērīguma, tiesiskās noteiktības, tiesiskās paļāvības aizsardzības un labas pārvaldības principus.

d) EKT 2006. gada iecietības paraugprogrammas 13. un 24. punkts

79. Ir skaidrs, ka Komisijas un VKI iecietības programmu efektivitāte galvenokārt ir balstīta uz EKT 2006. gada iecietības paraugprogrammas 13. punkta 2. apakšpunktā noteikto iecietības lūdzēja pienākumu "patiesi, pilnīgi un pastāvīgi sadarboties *no brīža, kad pieteikums iesniegts* konkurences iestādē, līdz lietas pabeigšanai" [44].

80. Proti, saskaņā ar šīs programmas 24. punktu uzņēmumam, kas ir iesniedzis pieteikuma kopsavilkumu, pēc VKI pieprasījuma ir jāiesniedz papildu ziņas un, ja šī pēdējā "izlemj rīkoties saistībā ar šo lietu [..], pieteikuma iesniedzējam ir jāiesniedz visas ziņas un pierādījumi, kas nepieciešami, lai nodrošinātu nepieciešamo pierādījumu līmeni".

40 — Saviem rakstveida apsvērumiem Itālijas valdība ir pievienojusi Konkurences ģenerāldirektorāta (Konkurences ĢD) 2008. gada 9. jūlija *Autorità* adresētu elektroniskā pasta vēstuli. No šās vēstules izriet, ka EKT sanāksmes laikā *Autorità* uzdeva Komisijai jautājumu par vairāku *DHL* tolaik Komisijai un *Autorità* iesniegto pieteikumu par iecietību izskatīšanu. Šajā vēstulē Konkurences ĢD ir atzinis, ka "applicants should be aware (and are informed so by the Commission) that any conditional immunity granted by the Commission does not extend to member states/NCA and a separate application is required. If Company A, in making its application in Italv, has not covered itself fully by omitting road freight forwarding it is quite simply an error on its part". ["Iecietības lūdzējiem ir jāapzinās (un par šo Komisija tos informē), ka ikviens nosacīts atbrīvojums no naudas soda, ko piešķir Komisija, nav saistošs dalībvalstīm/VKI un ir vajadzīgs atsevišķs pieteikums. Ja uzņēmums *A*, iesniedzot pieteikumu par iecietību Itālijā, nav pilnībā aizsargājis savu pozīciju, izlaižot sauszemes kravu pārvadājumus, tā vienkārši ir kļūda no viņa puses."] (brīvs tulkojums). Pretēji *DHL* apgalvotajam tiesas sēdē, jau pats šās vēstules saturs apstiprina, ka, lai gan Komisijai un VKI bija iespējas apmainīties ar informāciju EKT ietvaros, VKI nav pienākuma sazināties ar Komisiju par dažādiem pieteikumiem par iecietību. Tas arī apstiprina, pirmkārt, Komisijai iesniegto pieteikumu par iecietību un VKI iesniegto pieteikumu par iecietību autonomijas un neatkarības principu un, otrkārt, faktu, ka tikai un vienīgi pašam pieteikuma iesniedzējam ir pienākums pareizi noformulēt sava pieteikuma par iecietību (kopsavilkuma), kas tiek iesniegts VKI, tvērumu.

41 — Skat. EKT 2006. gada iecietības paraugprogrammas 25. punktu, paziņojuma par sadarbību EKT 41. punkta 1. apakšpunktu un Regulas Nr. 1/2003, 11. un 12. pantu.

42 — Saskaņā ar EKT 2006. gada iecietības paraugprogrammu.

43 — Skat. iesniedzējtiesas otrā uzdotā jautājuma formulējumu.

44 — Mans izcēlums. Skat. EKT 2006. gada iecietības paraugprogrammas 13. punkta 2. apakšpunktu.

81. Tādējādi es pievienojos Francijas valdības sniegtajiem apsvērumiem tiesas sēdē, ka tas ir vienīgi paša pieteikuma kopsavilkumu iesniegušā uzņēmuma ziņā darīt zināmu VKI visu ar tā pieteikumu saistīto noderīgo informāciju. Tomēr informācija, kas tiek iesniegta pēc pieteikuma kopsavilkuma iesniegšanas, nevar mainīt šā pieteikuma materiālo jomu, piemēram, pievienojot tai jaunu segmentu [45], attiecībā uz kuru uzņēmums tādējādi nevarēs izmantot to pašu kārtas numuru ienākošo pieteikumu par iecietību secībā, kā attiecībā uz pieteikuma kopsavilkumā norādītajiem segmentiem.

82. No iepriekš minētā izriet, ka starp pieteikumu atbrīvojumam no naudas soda, ko uzņēmums ir iesniedzis vai grasās iesniegt Komisijai, un pieteikuma atbrīvojumam no naudas soda kopsavilkumu, ko tas ir iesniedzis VKI saistībā ar to pašu aizliegto vienošanos, Savienības tiesībās nav paredzēta nekāda juridiska saikne, kas noteiktu, ka atbilstoši EKT 2006. gada iecietības paraugprogrammas 22. punktam un EKT 2006. gada iecietības paraugprogrammas Paskaidrojošo piezīmju 45. punktam VKI ir pienākums izvērtēt tai iesniegto pieteikuma atbrīvojumam no naudas soda kopsavilkumu, ņemot vērā pieteikumu, kas ir vai tiks iesniegts Komisijai, vai sazināties ar Komisiju vai pašu uzņēmumu, lai noskaidrotu, vai laikā pēc pieteikuma kopsavilkuma iesniegšanas šis pēdējais nav konstatējis konkrētus un specifiskus rīcības piemērus segmentā, kas šķietami ir aptverts ar Komisijai iesniegto pieteikumu atbrīvojumam no naudas soda, bet ne ar pieteikuma atbrīvojumam no naudas soda kopsavilkumu.

C – *Par trešo prejudiciālo jautājumu*

83. Ar savu trešo jautājumu iesniedzējtiesa vēlas noskaidrot, vai saskaņā ar EKT 2006. gada iecietības paraugprogrammu VKI, piemērojot savu valsts iecietības programmu, saistībā ar aizliegtu vienošanos, par kuru pirmais uzņēmums ir iesniedzis vai grasās iesniegt Komisijai pieteikumu atbrīvojumam no naudas soda, var pieņemt pieteikuma par iecietību kopsavilkumu vienīgi no šā uzņēmuma vai arī tā var pieņemt pieteikumus arī no citiem uzņēmumiem.

1) Par pieņemamību

84. Itālijas un Austrijas valdības uzskata, ka trešais iesniedzējtiesas uzdotais prejudiciālais jautājums ir nepieņemams, jo tas attiecas nevis uz Savienības tiesību, bet gan uz valsts tiesību interpretāciju, proti, uz *Autorità* ieviestās iecietības programmas tvērumu. Savukārt *Schenker* uzskata, ka trešais jautājums ir nepieņemams, ja Tiesa secina, ka EKT 2006. gada iecietības paraugprogramma nav saistoša.

85. Es uzskatu, ka trešais jautājums ir pieņemams. Jāatgādina, ka LESD 267. pantā paredzētās procedūras ietvaros Tiesa nevar lemt ne par valsts tiesību interpretāciju, ne novērtēt to ietekmi, jo šis uzdevums ir iesniedzējtiesas vai attiecīgā gadījumā kompetento valsts tiesu ekskluzīvā kompetencē. Es uzskatu, ka jau no paša trešā jautājuma formulējuma, lietas materiāliem un Tiesā notikušajām debatēm izriet, ka trešais jautājums attiecas uz Savienības tiesību interpretāciju, neskatoties uz to, ka šajā jautājumā ir norāde arī uz valsts tiesībām, proti, valsts iecietības programmu. Tātad izskatāmajā lietā Tiesai sava pārbaude ir jāierobežo ar Savienības tiesību normām, sniedzot interpretāciju, kas būtu noderīga iesniedzējtiesai. Turklāt fakts, ka EKT 2006. gada iecietības paraugprogramma, pēc mana ieskata, nav saistoša, pamatlietā nekavē piemērot citas Savienības tiesību normas.

45 — Turklāt jānorāda, ka Komisijai iesniegto pieteikumu par iecietību un VKI iesniegto pieteikumu par iecietību autonomijas un neatkarības princips ir uzsvērts EKT 2012. gada iecietības paraugprogrammas Paskaidrojošo piezīmju 46. punktā, kurā ir paredzēts, ka "pieteikuma kopsavilkumam ir jābūt Komisijai iesniegtā pieteikuma par iecietību *precīzam kopsavilkumam*. Tāpēc, ja pieteikuma par iecietību iesniedzējs no valsts konkurences iestādes ir saņēmis pieteikuma kārtas numuru un vēlāk sniedz Komisijai tādu informāciju un pierādījumus, kas liecina, ka iespējamās aizliegtās vienošanās apmērs būtiski atšķiras no tā valsts konkurences iestādē iesniegtajā pieteikuma kopsavilkumā norādītā (piemēram, tā attiecas uz citu produktu), pieteikuma iesniedzējam vajadzētu apsvērt atjauninātas informācijas iesniegšanu tai valsts konkurences iestādei, kurai tas iesniedza pieteikuma kopsavilkumu, lai nodrošinātu, ka valsts konkurences iestādes nodrošinātā aizsardzība ir tāda pati kā Komisijas nodrošinātā aizsardzība" (Komisijas iesniegtais tulkojums tās apsvērumos). Mans izcēlums.

2) Par lietas būtību

86. Manuprāt, trešais jautājums ir radies tādēļ, ka EKT 2006. gada iecietības paraugprogrammas 22.–25. punktā ir regulēta pieteikumu kopsavilkumu iesniegšana VKI tikai "1.A tipa" lietās un gadījumos, kad uzņēmums ir iesniedzis vai grasās iesniegt Komisijai pieteikumu atbrīvojumam no naudas soda[46]. No tā izriet, ka šī programma neattiecas uz pieteikumu kopsavilkumiem, tostarp gadījumos, kad uzņēmums lūdz Komisijai un/vai VKI vienīgi samazināt naudas sodu. Taču ar EKT 2012. gada iecietības paraugprogrammu šajā jautājumā ir ievērojami paplašināts to gadījumu skaits, kuros VKI iespējams iesniegt pieteikuma kopsavilkumu[47].

87. Šajā ziņā, pēc *DHL* ieskata, *Autorità* paziņojuma 16. pants ļauj iesniegt pieteikuma kopsavilkumu vienīgi tādam uzņēmumam, kas jau ir iesniedzis vai grasās iesniegt Komisijai pieteikumu nolūkā panākt naudas soda neuzlikšanu. Tā uzskata, ka no šīs tiesību normas izriet, ka vienīgais atļautais pieteikuma kopsavilkuma veids ir pieteikums atbrīvojumam no naudas soda un ka pie pamatlietas apstākļiem *Schenker* un *Agility* pieteikumu kopsavilkumi neatbilda šim nosacījumam, un tātad savu pozīciju valsts līmenī tās nevarēja aizsargāt, iesniedzot pieteikumu kopsavilkumus *Autorità*. *DHL* piebilst, ka, ņemot vērā, ka tā iesniedza Komisijai pieteikumu atbrīvojumam no naudas soda, "citi uzņēmumi, kas savu sadarbību Komisijai piedāvāja vēlāk – konkrētajā gadījumā *Schenker* un *Agility* –, savu pozīciju valsts līmenī eventuāli varēja aizsargāt vienīgi, iesniedzot konkrētajai VKI galvenos pieteikumus par naudas sodu samazināšanu, ņemot vērā, ka [..] tajā brīdī šādu samazinājumu nevarēja lūgt kopsavilkuma formā. No tā tātad izriet, ka *Schenker* un *Agility* iesniegtie parastie pieteikumi *Autorità* par iecietību ir pareizi datējami ar attiecīgo pieteikumu kopsavilkumu papildināšanas dienu, proti, attiecīgi ar 2009. gada 11. jūniju attiecībā uz *Schenker* un ar 2010. gada 11. janvāri attiecībā uz *Agility*. Abos gadījumos šis datums ir vēlāks par 2008. gada 23. jūniju, dienu, kad *DHL* iesniedza papildu pieteikuma kopsavilkumu, kas, pēc *Autorità* ieskata, bija pirmais un vienīgais pieteikums par labvēlības izrādīšanu no apelācijas sūdzības iesniedzējam pamatlietā saistībā ar starptautisko kravu pārvadājumu sauszemes segmentu"[48].

88. Jāatgādina, ka nedz EKT 2006. gada iecietības paraugprogramma, nedz arī EKT 2012. gada iecietības paraugprogramma nav saistošas VKI. Turklāt, lai gan ir tiesa, ka EKT 2006. gada iecietības paraugprogrammā pieteikuma atbrīvojumam no naudas soda kopsavilkuma iesniegšana ir paredzēta vienīgi "1.A tipa" lietās, no EKT 2006. gada iecietības paraugprogrammas 3. punkta skaidri izriet, ka savas programmas ietvaros VKI "var" īstenot labvēlīgāku pieeju pret uzņēmumiem, kas lūdz izrādīt iecietību.

89. Tātad es uzskatu, ka savā iecietības programmā VKI var paredzēt pieteikumu kopsavilkumu sistēmu, kas nav balstīta ne uz EKT 2006. gada iecietības paraugprogrammu, ne uz EKT 2012. gada iecietības paraugprogrammu, taču ar nosacījumu, ka šī sistēma atbilst Savienības tiesību vispārējiem principiem, tostarp nediskriminācijas, samērīguma, tiesiskās noteiktības, tiesiskās paļāvības aizsardzības un labas pārvaldības principiem.

46 — Proti, saskaņā ar EKT 2006. gada iecietības paraugprogrammas Paskaidrojošo piezīmju 46. punktu "EKT paraugprogramma paredz pieteikumu kopsavilkumu iesniegšanu tikai 1.A tipa lietās". Šajā punktā ir noteikts arī, ka "pieteikumu kopsavilkumi 1.B un 2. tipa lietās nav ne noderīgi, ne vienmēr praktiski [..]".

47 — Saskaņā ar EKT 2012. gada iecietības paraugprogrammas Paskaidrojošo piezīmju 42. punktu "summary applications will be possible irrespective of the applicant's position(s) in the leniency queue at the Commission and the NCA, i.e. in Type 1A, Type 1B and Type 2 applications". "Pieteikumu kopsavilkumus ir iespējams iesniegt neatkarīgi no pieteikuma iesniedzēja/-u vietas Komisijas un VKI iecietības programmas rindā, proti, neatkarīgi no 1.A, 1.B un 2. tipa pieteikumiem" (brīvs tulkojums).

48 — Skat. *DHL* apsvērumu 26. punktu.

90. Savos rakstveida apsvērumos Itālijas valdība ir norādījusi [49], ka pamatlietas faktu rašanās laikā *Autorità* iecietības programmā tieši nebija paredzēta *Autorità* iespēja "pieņemt pieteikuma kopsavilkumu, kas iesniegts pēc galvenā pieteikuma vienkārši par soda samazināšanu". Tomēr tā uzskata, ka tas nav bijis pretrunā ne ar vienu Savienības tiesību principu vai tiesību aktu, ievērojot to, ka EKT 2006. gada iecietības paraugprogramma nav juridiski saistošs dokuments VKI, un to, ka katrā ziņā tieši šajā programmā pašā ir izteikta vēlamība pēc visplašākās uzņēmumu dalības iecietības sistēmā [50].

91. Pēc *DHL* ieskata, *Autorità* paziņojuma 16. punkts "faktu rašanās laikā bija skaidrs un ļāva iesniegt pieteikuma kopsavilkumu uzņēmumam, kas jau ir iesniedzis vai grasās iesniegt Komisijai pieteikumu nolūkā panākt naudas soda neuzlikšanu". Tā uzskata, ka "tas, ka, nepastāvot [*Autorità*] paziņojuma 16. punktā paredzētajiem nosacījumiem, [*Autorità*] pieņēma *Schenker* un *Agility* kopsavilkumu formā iesniegtos pieteikumus atbrīvojumam no naudas soda, bija [..] atklāts procedūras pārkāpums [..]. 2007. gada decembrī, kad *Schenker* iesniedza savu pieteikuma kopsavilkumu, Komisija jau trīs mēnešus iepriekš bija piešķīrusi *DHL* nosacītu atbrīvojumu no naudas soda (attiecībā uz trīs konkrētā tirgus segmentiem). [..] Iztrūkstot pieteikuma kopsavilkuma pamatnosacījumam, par to nevarēja būt ne mazāko interpretācijas šaubu, un *Schenker* un *Agility* pieteikumi nebija pieņemami" [51].

92. Savukārt *Schenker* uzskata, ka atbilstoši savam paziņojumam *Autorità* varēja pieņemt pieteikuma kopsavilkumu no uzņēmumiem, kas bija iesnieguši Komisijai pieteikumu par naudas sodu samazināšanu. Tā uzskata, ka vienīgais *Autorità* paziņojuma 16. punktā paredzētais nosacījums, kas *ratione temporis* bija piemērojams pamatlietā, bija, ka uzņēmumam, kas vēlējās iesniegt pieteikuma par iecietību "kopsavilkumu", bija jābūt "[..] *jau iesniegušam vai jāgrasās iesniegt pieteikumu par atbrīvojumu no naudas soda Komisijai* [..]". "Tā kā ikviens uzņēmums, kas vēl nav iesniedzis Komisijai pieteikumu atbrīvojumam no naudas soda, pēc definīcijas nevar zināt, vai tas būs "pirmais hronoloģiskā secībā" sakarā ar pārkāpumu, par ko tas plāno ziņot (tas ir, ja tā pieteikums atbrīvojumam no naudas soda tiks "pieņemts"), tam, ka saistībā ar to pašu pārkāpumu cits uzņēmums jau ir lūdzis atbrīvojumu no naudas soda Komisijai, un/vai tam, ka tas jau ir saņēmis atbilstošu nosacītu atbrīvojumu no naudas soda, nav nozīmes un tas nevar nelabvēlīgi ietekmēt konkrētā uzņēmuma tiesības [*Autorità*] (vai citā VKI) arī iesniegt pieteikumu par iecietību "kopsavilkuma" formā" [52].

93. *Agility* piebilst, ka "no valsts iecietības programmas formulējuma ir viegli izsecināt *Autorità* iespēju saņemt vairākus pieteikumu kopsavilkumus. Valsts regulējuma 16. punktā un [EKT 2006. gada iecietības paraugprogrammas 22. punktā] ir paredzēta uzņēmuma, "kas ir iesniedzis vai grasās iesniegt pieteikumu atbrīvojumam no naudas soda Komisijai", iespēja iesniegt pieteikuma kopsavilkumu. Tā kā tas ir vienkārši nolūks iesniegt pieteikumu par iecietību (un nevis tā faktiska iesniegšana), kas ir svarīgs, un tā kā šis nolūks laikā ir agrāks par brīdi, kad uzņēmums uzzina par savu vietu rindā (un par paredzamo nosacīto atbrīvojumu no naudas soda), [EKT 2006. gada iecietības paraugprogrammas 22. punkta un *Autorità* paziņojuma 16. punkta] formulējums acīmredzami atzīst, ka vairāki uzņēmumi atrodas tādā pašā situācijā, kādēļ to attiecīgie pieteikumu kopsavilkumi ir pieņemami" [53].

49 — Skat. 77. punktu.

50 — Tā norāda, ka EKT 2006. gada iecietības paraugprogrammas Paskaidrojošo piezīmju 8. punktā tieši ir paredzēta "konkurences iestādes iespēja pieņemt detalizētākus noteikumus, kas ir labāk pielāgoti tās konkurences tiesību normu piemērošanas sistēmai, vai labvēlīgāk attiekties pret pieteikumu iesniedzējiem, ja tā to uzskata par nepieciešamu efektivitātes apsvērumu dēļ".

51 — *DHL* piebilst, ka "*Schenker* un *Agility* lūdza Komisiju izrādīt labvēlību 2007. gada 5. un 20. novembrī – tas ir, vairāk nekā piecus mēnešus pēc *DHL* pieteikuma Komisijai atbrīvojumam no naudas soda un pat pēc pēdējās veiktajām pārbaudēm, tostarp Itālijā, – un to pieteikuma iesniegšanas Komisijai brīdī tās jau bija informētas, ka nosacītais atbrīvojums no naudas soda jau ir piešķirts citam uzņēmumam. Līdz ar to, tā kā *Schenker* un *Agility* pieteikumu "kopsavilkumi" [*Autorità*] bija sasaistīti ar pieteikumiem Komisijai vienkārši par naudas sodu samazināšanu, tie varēja būt par pamatu vienīgi samazinājumam arī valsts līmenī. Taču, tā kā tie bija noformulēti kā pieteikumi atbrīvojumam no naudas soda, tos pat nebija pamats iekļaut [*Autorità*] izmeklēšanas materiālos".

52 — Skat. *Schenker* apsvērumu 58.–60. punktu.

53 — Skat. *Agility* apsvērumu 63. punktu.

94. Lai gan ir skaidrs, ka valsts tiesību normu iespējamā pieņemšana iecietības jomā un to piemērošana ir dalībvalstu kompetencē un ka pret uzņēmumiem, kas lūdz izrādīt iecietību, savu iecietības programmu ietvaros tās var īstenot labvēlīgāku attieksmi, nekā tas ir paredzēts EKT 2006. gada iecietības paraugprogrammā, ar nosacījumu, ka tiek ievērotas Savienības tiesības, it īpaši LESD 101. pants, Hartas noteikumi un Savienības tiesību vispārējie principi [54], tomēr no Tiesai iesniegtajiem apsvērumiem izriet reāla neskaidrība par *Autorità* paziņojuma nozīmi un tvērumu.

95. Līdz ar to iesniedzējtiesai ir jānoskaidro šā paziņojuma nozīme un tvērums, lai pārbaudītu, vai no tā *Autorità* patiešām ir atkāpusies, un attiecīgā gadījumā – vai tā, šādi rīkojoties, ir pārkāpusi Savienības tiesības, it īpaši vispārējos tiesību principus. Šajā ziņā pamatlietā iesniedzējtiesai tostarp ir jāpārbauda, vai pret visiem iecietības lūdzējiem ir ievērota vienlīdzīga attieksme un to tiesības uz labu pārvaldību un vai ir tikusi aizsargāta tiesiskā paļāvība.

V – Secinājumi

96. Ņemot vērā iepriekš minētos apsvērumus, es iesaku Tiesai uz Valsts Padomes uzdotajiem prejudiciāliem jautājumiem atbildēt šādi:1)

1) Eiropas Konkurences tīkla (EKT) 2006. gada iecietības paraugprogramma nav saistoša dalībvalstu konkurences iestādēm (VKI). Tomēr gadījumā, kad dalībvalsts pieņem iecietības programmu – kas ir vai nav balstīta uz EKT 2006. gada iecietības paraugprogrammu –, tai ir jāievēro Savienības tiesības un, konkrēti konkurences tiesību jomā, jāgādā, lai tās pieņemtās vai piemērotās tiesību normas netraucē efektīvi piemērot LESD 101. un 102. pantu. Turklāt dalībvalstīm, tostarp to VKI, gadījumos, kad tās īsteno LESD 101. un 102. pantu, ir saistošas Eiropas Savienības Pamattiesību hartas tiesību normas un Savienības tiesību vispārējie principi. Līdz ar to gadījumā, kad kāda VKI pieņem iecietības programmu, kas principā var radīt juridiskas sekas, šai programmai ir jāatbilst Hartai un Savienības tiesību vispārējiem principiem, to skaitā nediskriminācijas, samērīguma, tiesiskās noteiktības, tiesiskās paļāvības aizsardzības un labas pārvaldības principiem;

2) starp pieteikumu atbrīvojumam no naudas soda, ko uzņēmums ir iesniedzis vai grasās iesniegt Eiropas Komisijai, un pieteikuma atbrīvojumam no naudas soda kopsavilkumu, ko tas ir iesniedzis VKI saistībā ar to pašu aizliegto vienošanos, Savienības tiesībās nav paredzēta nekāda juridiska saikne, kas noteiktu, ka atbilstoši EKT 2006. gada iecietības paraugprogrammas 22. punktam un EKT 2006. gada iecietības paraugprogrammas Paskaidrojošo piezīmju 45. punktam VKI ir pienākums izvērtēt tai iesniegto pieteikuma atbrīvojumam no naudas soda kopsavilkumu, ņemot vērā pieteikumu, kas ir vai tiks iesniegts Komisijai, vai sazināties ar Komisiju vai pašu uzņēmumu, lai noskaidrotu, vai laikā pēc pieteikuma kopsavilkuma iesniegšanas šis pēdējais nav konstatējis konkrētus un specifiskus rīcības piemērus segmentā, kas šķietami ir aptverts ar Komisijai iesniegto pieteikumu atbrīvojumam no naudas soda, bet ne ar pieteikuma atbrīvojumam no naudas soda kopsavilkumu;

3) pret uzņēmumiem, kas lūdz izrādīt iecietību, dalībvalstis savu iecietības programmu ietvaros var īstenot labvēlīgāku attieksmi, nekā tas ir paredzēts EKT 2006. gada iecietības paraugprogrammā, ar nosacījumu, ka tiek ievērotas Savienības tiesības, it īpaši LESD 101. pants, Hartas noteikumi un Savienības tiesību vispārējie principi.

54 — Skat. pēc analoģijas spriedumus *Pfleiderer* (C-360/09, EU:C:2011:389, 24. punkts) un *Donau Chemie* u.c. (C-536/11, EU:C:2013:366, 27. punkts un tajā minētā judikatūra).